

Tribuna Socialistă

ABONAMENTUL: Pe an 40 cor. Pe jum. an 20 cor. Pe un sfert de an 10 cor. Pe o lună 3-50 cor. Abonamentul la mai multe exemplare pe un 32 cor. PENTRU STREINĂTATE: Pe an 50 cor. (10 Dolari).

::: Organul Partidului Socialist din Ardeal, Banat și Ținuturile Ungurene. :::

Apare de două ori pe săptămână; Joi și Duminică.

Orice scrisori și bani sunt a se trimite pe adresa: TRIBUNA SOCIALISTĂ, Sibiu, Strada Rosenanger Nr. 14. — Tot aici se primesc și reclame guvernului sârb a demisionat și el. In cerurile politice sârbești se crede că Pavlovici va forma un cabinet de concentrare, care să semneze pacea.

Democrația Ardealului.

Am publicat și noi articolul ziarului „Banatul”, care a scris despre democrația Ardealului ca despre un lucru ce de fapt a dăinuit, iar acum părăsit undeva, în vreun șant, își dă ultima suflare. Articolul dojenește pe domni, cari „au apucat pe o cale greșită”, părăsind acest ideal al dreptății, și jertfindu-l pe altarul atotstăpânirii unei mâni de oameni. E curios glasul acesta, dar mai interesant ne pare faptul că însăși gazeta Consiliului, „Renașterea Română” reproduce articolul în întregime, dând astfel un ecou trist, lugubru strigătului amenințător și prevestitor al „Banatului”. Dar „Renașterea” publică acest articol fără ca să comenteze ceva și fără de-a promite că va reveni asupra lui trece iar în făgașul monoton al semioficialității, ca și cum articolul „Banatului” n'ar figura ca un corb alb printre articolele de osanale și preamărire a acelor, cari au părăsit „democrația” jelită.

Ne pare bine totuși că au băgat de seamă, ne bucurăm că baremi dintr'o parte s'a deșteptat cineva din amorțea și începe să caute democrația. Acea democrație care la noi a existat numai ca principiu și ca frază demagogică, dar de fapt n'a fost niciodată. Căci povestea democrației la noi își are tălcul ei.

Pe timpul absolutismului maghiar casta intelectualilor români din Ardeal eră și trebuia să fie aderentă a democrației, pentru că stăpânirea cutropitoare de atunci prigonea și nesocotea pe intelectualii români ca și pe poporul muncitor. Eră știut că dacă în cadrele statului maghiar se introducea un regim democratic, acesta ar fi ridicat pe intelectualii români ca reprezentanți ai poporului, la viața de stat, după cum ar fi fost și firească. Acesta a fost faptul care sileă pe domni naționaliști să se pronunțe ca aderenți ai democrației, dar nicidecum convingerea fermă, că fericirea poporului muncitor numai prin întronarea celei mai desăvârșite democrații se poate înfăptui. Evenimentele petrecute în ultimul timp dovedesc aceasta.

După izbucnirea revoluției din Octombrie anul trecut eră firesc ca acești domni să vie în fața poporului, care

stăpâneă situația, cu deviza democrației. Dar îndată ce s'a întărit terenul sub picioarele lor, îndată ce stăpânirea lor a fost asigurată prin dezvoltarea lucrurilor, iarăși eră firească ca acești domni să lapede masca democrației

Cenzurat.

Situația politică.

Criza de guvern

continuă a rămâne nedeslegată. Regele ascultă mereu părerile diferiților bărbați politici, însă o hotărâre nu s'a luat încă. Încercarea d-lui Maniu de-a alcătui un guvern național, care să fie compus din reprezentanți de ai tuturor partidelor, n'a izbutit și probabil că deocamdată nici nu va izbuti. În timpul din urmă se vorbește iarăși foarte mult de venirea unui guvern prezidat de d-l Manolescu-Râmniceanu, care n'ar fi însă decât un așa zis „guvern de căptușală” al d-lui Brătianu, căci tot din membrii partidului liberal s'ar constitui.

Partidele opoziționiste cer de altă parte cu îndărătnicie, ca puterea cărmuitoare să fie predată lor, ca astfel d-l Take Ionescu și generalul Averescu să poată restabili legăturile prietenești dintre România și Aliați.

Dealtfel se vede că înzadar a constat d-l Maniu că „criza politică ce dăinuiește de mai multe săptămâni, ar trebui rezolvată repede”, căci nu e mare speranță de-o asemenea rezolvare.

Amânarea alegerilor

pare că va interveni la tot cazul în România veche, deoarece partidele opoziționiste au declarat că intrucât alegerile se vor face la 5 Octombrie, ele vor absta dela alegări.

La noi, în Transilvania e vorba că această amânare să nu se mai întâmple, rămânând a se face alegerile chiar înainte de cele din țara veche.

Înțelegem graba domnilor naționaliști, cari se tem că amânându-se alegerile,

se va ridică totuși starea de asedin, și atunci ar fi mai greu a „câștiga” unanimitatea voturilor, dar nu credem că vor îndrăzni totuși a face acest lucru. Dealtfel facă-l, treaba lor.

O ceartă

s'a iscat între comitetul central al partidului național și între românii transilvăneni, cari s'au stabilit mai demult în România. Anume comitetul central a hotărât că românii transilvăneni treacă de mult în România, nu pot candida acum în Ardeal la alegerile pentru Constituanta. Față de hotărârea aceasta clubul ardelenilor din România a trimis un protest, iar d-l profesor Virgil Popescu, care e de origine bănățean, a făcut o declarație destul de interesantă și pișcătoare la adresa d-lor naționaliști dela noi, spunând între altele:

„Să ne fie cu ertare, dar noi credem că adevărata cauză a acestor măsuri, este interesul de gașcă, este interesul, care a călăuzit pe d-nii din Consiliul Dirigent să facă și acea lege electorală pe cercuri, ca înălțându-se reprezentarea minorităților, să-si poată face unanimități, cum eră mai înainte și pe la noi și să-si poată păstra și pe viitor situațiile, în cari s'au culbărit.”

„Tribuna Socialistă”

este singura gazetă românească din provinciile ungurene alipite la România, care dă creștere, sfătuește și apără interesele muncitorilor și țărănilor. Într'un singur articol din „Tribuna Socialistă” găsiți mai mult adevăr, mai multă dreptate ca în toate foile burghize din ținuturile noastre. Tovarăși! Abonați și răspândiți „Tribuna Socialistă”, care este solia dreptății. Să nu fie nici o casă de muncitor, sau de țaran sărac, sau de iubitor de dreptate, din care să lipsească „Tribuna Socialistă”.

Comitetul să se pronunțe!

Conform hotărârii luate de conferința dela 7-8 Septembrie în Sibiu, partidul nostru s'a angajat a lua parte la alegeri, intrucât aceasta i se va face cu puțință și într'u cât i se va da libertatea de propagandă și de presă.

Deoarece nu mai avem decât două săptămâni până la data alegerilor și deoarece până 'n momentul de față nu s'a luat nici o măsură cel puțin pentru ameliorarea stării de asedin și a censurei, neîngăduindu-se partidului nostru convocarea nici unei întruniri electorale, comitetul executiv al partidului, credem că e pus astăzi în fața situației de-a hotărâ definitivă că ne abținem dela alegeri.

Cenzurat.

Nu vom avea reprezentanți în parlament. Păcat. Dar aceasta nu va fi numai în defavorul nostru, al partidului socialist, ci e sigur că va scădea foarte mult nivelul însuși al parlamentului ce va ieși din aceste alegeri. Astăzi, când jur împrejurul nostru statele sunt guvernate de socialiști, asi un parlament lipsit de socialiști în ochii lunei din afară e un anahronism, o vechitură ce nu inspiră nici o încredere și nici un prestigiu. Se vor convinge despre aceasta foarte repede cărmuitorii noștri. Dacă se vor convinge...

La tot cazul comitetul executiv al partidului nostru este chemat a se pronunța și a clarifica definitiv situația.

„Tr. S”

Vă revoltați contra nedreptății? Sprijiniți pe acei cari o biciuesc.

Cheltuelile Războiului

Ruină și mizerie pretatindeni.

Ministrul de finanțe al Franței vorbind zilele trecute în parlament, a spus:

„La 31 Decembrie 1918, Franța avea de suportat 145 de miliarde datorii de război; Anglia 166 miliarde, cu coloniile și domeniile sale 190 miliarde; Statele-Ūnite 114 miliarde; Rusia 94 miliarde; Italia 58 miliarde; Belgia, România și Serbia 42 miliarde; Turcia și Bulgaria 49 miliarde.

Pentru Germania, cheltuelile erau de 231 miliarde, iar pentru Austro-Ungaria de 100 miliarde și jumătate. În cifre rotunde, acestea toate reprezintă 1000 de miliarde!...

Din aceste 1000 de miliarde, două treimi sunt cheltuite de Aliați adică 670 miliarde.”

Grozave sume și nemaipomenite poveri ne umerii popoarelor muncitoare din lume. Ro: dele războiului numai de-acu se vor vedea când se vor încheia socoteliile. Dar de ar fi numai atât. Unde sunt milioanele de morți și răniți, acăror putere de muncă perdită pentru omenire e cu neputință a o socoti în cifre? Unde sunt văduvele și orfanii, pe cari statele trebuie să i sustină cu alte milioane? Unde sunt averile prădate, unde toate valorile neprețuite, pe care războiul le-a nimicit? Răspundeți, domnilor naționaliști, aceia cari sunteți aderenți războiului și aceia cari ne înjurăți pe noi pentru că suntem internaționaliști, pentru că suntem contra tuturor războaielor și dorim înfrățirea popoarelor de pretutindeni. Răspundeți!

Țările bogate sunt acele în care locuitorii sunt săraci. Destul de Fray.

In ziua alegerilor cârciumele să fie închise.

Legea dreptului de vot, așa nedesăvârșită cum este ea, totuși este o armă de luptă politică în mâinile poporului, armă pe care n'a avut-o în trecut. Votul este universal, sau ar fi dacă poporul nostru ar fi așa de conștient că ar căuta să iolăture orice conflicte cu autoritățile, cari nu sunt mai conștiente ca poporul, ca să nu-si piardă dreptul de alegător. Votul este secret. Pentru prima dată țaranul și muncitorul va merge la urna de votare și va vota cu acel candidat care-i convine lui, fără să știe cineva cu cine a votat și nul va putea persecuta nimeni că nu a votat cu el sau cu partizanul său.

Votarea secretă mai are și altă favoare: Că în zadar se vor duce corțesii să promită căpătuială, bani, mâncare, băutura la acei, cari vor vota cu candidatul lor, căci alegătorul va putea primi „darurile” sau căpătuiala și tot va vota cu cine vrea el, pentru că votarea fiind secretă nu se va ști cu cine a votat, deci cumpărarea voturilor iar nu mai are mare valoare. Dar pentru ca aceasta să fie așa, iarăși ar fi lipsă de multă conștiință politică la poporul nostru, ceea ce datorită trecutului vitreg, nu prea este. Deci căpătuiala și băutura încă își vor mai avea roadele lor la alegeri, deși nu în măsura ca în trecut, dar vor avea. Se vor mai găsi și azi oameni neclintiti, cari vor reurge la cumpărarea sufletelor numai să iasă deputat. Și cum sufletele treze sunt greu de cumpărat, vor încerca a le ameți cu alcool (spirt), ca să se lase vândute mai ușor. Această puțință a corupției morale trebuie împiedecată.

Calea cea mai ușoară pentru a împiedeca îmbătarea, scandalul și imoralitatea la alegeri ar fi închiderea cârciumelor și restaurantelor în ziua alegerilor.

Cerem Consiliul Dirigent să ordone ca în ziua alegerilor să fie închise toate cârciumele, restaurantele și magazinele de băuturi spirituoase.

Sperăm că Consiliul Dirigent va înțelege însemnătatea cererii noastre și credem că nu va avea nici un motiv ca să nu ordone sub pedeapsă aspră închiderea cârciumelor în ziua alegerilor.

Nici un politician cinstit nu poate aștepta să fie ales de oameni turmentați și nici ca Constituanta României să fie compusă din reprezentanții celor ce nu știu ce fac. Deci nu există nici un motiv care să împiedece Consiliul Dirigent să ordone închiderea cârciumelor și să oprească vinderă beuturilor spirituoase în ziua alegerilor. Iar acei, cari ar protesta în contra acestei dispozițiuni, n'ar putea fi alții decât dușmanii statului român.

Trupele românești se vor retrage din Budapesta.

Am amintit în numărul trecut că Conferința de pace a trimis un sol special la București, pe d-l George Clerk, care a adus cu sine o scrisoare, în care România este învitată ca fără amânare să-si retragă trupele dela Budapesta și să se supună în privința rechizițiilor hotărârilor cari se iau la Paris.

Deoarece în decursul timpului guvernul d-lui Brătianu și-a dat demisia, iar noul guvern nu s'a constituit încă, trimisul conferinței de pace n'a primit până acum nici un răspuns.

Știri externe.

La conferința de pace se discută acum pacea cu Bulgaria.

Nici guvernul sârbesc n'a iscalit tratatul de pace cu Austria. În urma acestui fapt guvernul sârb a demisionat și el. In cerurile politice sârbești se crede că Pavlovici va forma un cabinet de concentrare, care să semneze pacea.

E știut că chestiunea orașului Fiume nu e rezolvată încă. Italianii spun că Fiume trebuie să fie al lor, Jugoslavii reclame însă ei acest oraș. Acum s'a produs un incident în legătură cu aceasta. Poetul italian Gabriele D'Annunzio, în fruntea unei companii înarmate cu mitraliere și automobile blindate, a intrat zilele trecute în Fiume și a „ocupat” orașul. Prim-ministrul italian Nitti a vestejit această lovitură, desaproband acțiunea care duce țara la primejdie.

Din Paris se anunță că d-nii Mișu și Vaide Voevod, delegații români la Conferința păcii, au fost primiți de d-l Poincaré și d-l Pichon. N'a transpirat nimic asupra acestor audiențe la Președintele Republicii și la ministrul de externe al Franței.

Cauzele scumpetii

Pentru-ce n'an preț banii noștri?

Scumpetea grozavă de azi are o mie și una de cauze. Dar principala e că'n decursul lungilor ani de război s'a tot distrus, s'a tot consumat și cheltuit, însă de produs s'a produs foarte puțin. Hainele sunt scumpe pentru că sunt puține, lemnele tot asemenea, mâncarea tot asemenea. De altă parte sunt și speculatorii tâlhari, cari scumpeau dinadins orice marfă, îmbogățindu-se astfel din mizeria altora.

Dar scumpetea de care ne plângem, avem s'o mulțumim în bună parte și scăzământului pe care l-a suferit leul și coroana sau moneda, cu care suntem nevoiți să cumpărăm lucrurile de cari simțim trebuința.

Așa spre pildă un franc francez se socotește în târgul liber, cu doi lei 45 în loc de 1 leu și de un ban sau doi, cum eră înainte de război; un dolar 10-14 lei în loc de 5 lei; o liră sterlină englezească 60-70 lei, în loc de 25 lei 25 bani, și așa mai departe. Prin urmare banii străinătății sunt de 2 sau chiar de 3 ori mai scumpi decât ai noștri, ceea ce face că și scumpetea să fie nu numai de 3 ori mai mare dar și mai mult, căci la o sumă mai mare se adaugă și dobânda, câștigul, precum și o sumă oarecare pentru risc adică pentru puțința de a și perde, a celui ce intră la târg cu banii noștri.

Căror fapte se datorește deci această lipsă de cumpăneală între bani? Oare a crescut în greutate francul, dolarul sau lira englezească? Nici de cum. Acești bani au rămas tot așa. Sau schimbat însă banii când e vorba de schimbul lor. Noi Românii, avem neapărată lipsă să cumpărăm mărfuri dela Francezi, Americani și Englezi, din pricina aceasta căutăm ca deosebire banii lor, pe când ei deocamdată nu găsesc ce să cumpere dela noi și în felul acesta banii care îi îmbiem noi lor sunt fără de preț pentru ei. Sau cu alte cuvinte, noi le cerem lor în împrumut și pe datorie și este știut în de-obște că cel ce cumpără pe datorie găsește marfă mai anevoie și plătește mai scump decât cel ce ia pe bani gașta.

Dar să fim și mai pe înțelesul fieștecăruia: noi în vremurile cele bune vindeam grâu, sare, petrol, ca să nu vorbesc decât de cele trei lucruri mai de trebuință pentru om, și în schimbul lor căpătăm alte lucruri de cari aveam lipsă mai mare. Leul pe vremea aceea eră, ca să zic așa, imputernicitul sau reprezentantul acelor lucruri mai de trebuință pentru trau, ce se aflau din belșug în Țara Românească, și pe cari le puteam vinde ori și când fiindcă se aflau cu prisos.

Astăzi, din pricina cuprinderii Țării românești de către vrăjmaș, precum și pentru anii cei răi, banii ce-i îmbiem noi Francezilor, Englezilor și Americaniilor, sunt socotiți că nu pot fi schimbați îndată pe mărfuri dela noi din țară, ci trebuie să se mai aștepte un an sau doi, până să poată fi schimbați pe lucruri de preț, ce vor ieși din țara noastră. De aici vine apoi scăzământul banilor noștri.

Ce este prin urmare de făcut, pentru ca să ridicăm prețul banilor? Să nu mai cumpărăm nimic din străinătate?

Aceasta nu se poate și n'ar fi un lucru cuminte, căci înțelegere între oameni se întemiază tocmai pe un schimb cât mai mare de mărfuri. Să facem însă altceva. Să căutăm să micșorăm cât mai tare aducerea din străinătate a lucrurilor nefolositoare și să cumpărăm mai cu seamă astfel de mărfuri cari sunt menite să ne mărească puterea de a produce cât de mult, și cari pot alcătui și pentru noi un capital, care ne va da puțința de-a munci mai cu folos pentru statornicirea și îndreptarea cuprinderii dintre banii noștri și cel ai străinătății.

Ce cer învățătorii din Banat.

Un memoriu al lor către Consiliul Dirigent.

O delegație de cinci a învățătorilor din Banat, în frunte cu d-l G. Lipovan s'a prezentat Consiliului Dirigent înaintând un memoriu d-lui Valeriu Brănuș, șeful resortului instrucțiunii publice.

Memoriul învățătorilor bănăteni a fost votat în ultima consfătuire pe care aceștia au avut-o la Timișoara, și conține următoarele puncte mai însemnate:

1. Statificarea tuturor școlărilor.
2. Învățătorii să poată fi aleși deputați și senatori.
3. Învățătorii să fie salariați ca funcționari publici.
4. Toate adausurile de război de cari au beneficiat învățătorii subvenționați să fie date și învățătorilor dela școlăle nesubvenționate.
5. Unificarea salariilor să se facă până la 1 Octombrie, sau dacă aceasta n'ar fi cu putință, să se pună la dispoziție învățătorilor confesionali o anticipație de aprovizionare.
6. Revocarea dispoziției ca învățătorii confesionali să nu poată trece la școlăle statului.
7. Învățătorii să nu fie oprți de a ocupa și alte funcțiuni.
8. Numirile de învățători să se facă în cadrul revizoriatelor școlăre.
9. Nici un post de învățător să nu fie legat de cantonul.
10. Revizorii și subrevizorii să fie aleși de învățători.
11. În comisiunile ce vor desbata chestiuni școlare să fie aleși două treimi, învățători.

Insemnăm cu bucurie pasul acesta al învățătorilor din Banat, care simte curentul vremurilor noi și cu tot dinadinsul voiește să se scape de jugul preotului în școlă.

Statificarea tuturor școlărilor este o cerere însemnată a programului nostru, pentru care am luptat și vom lupta totdeauna.

Învățătorii să știe, că foarte mulți sunt aceia cari ar dori din toată inima să menție și mai departe stările de până acum, iar aceștia nu vor putea fi răpuși decât numai prin luptă, prin luptă bărbătească și hotărâtă.

Știri din Abrud.

Autoritățile contra alimentării muncitorilor

In Abrud și jur, ca și în alte părți, fiind mare criză de alimente, bântue scumpetea și specula. Oamenii cu stare o mai puteau suporta, pentru că aveau de unde plăti și mai aveau ce le trebuie pe la casele lor. Muncitorii însă erau cu totul lăsați pradă scumpetei și speculanților. Ei lucrau în minele de aur și nu le rămânea timp și posibilitatea să se ducă la țară să-și cumpere bucate. Și fiindcă autorităților nu le păsă de scumpetea ce creștea din zi în zi, muncitorii s'au văzut siliți să apeleze la centrala Uniunii minerilor care a intervenit și le-a procurat dreptul de a procura și transporta bucatele.

Din bucatele transportate cu învoiala Resortului de alimentație pentru muncitorii minerii, au sosit la 14 August 25 mii de Kilograme alimente, cari au fost deposite. Primarul Herlea însă a voit să facă pe grozavul și a dat ordin poliției să sigileze alimentele sosite. Toate obiectările și argumentările minerilor cari spuneau că bucatele vor fi împărțite la toți săracii fără deosebire de partid și naționalitate au fost zadarnice.

In zilele următoare au permis distribuirea alimentelor sub controlul unui ofițier. Nu știm de ce eră nevoie de acest control, când minerii au dat bucatele cu 30 coroane „litra”, „ferdelă” (16 Kg.), pe când pe piața Abruului se vindea liber fără nici un control aceeași cantitate (măsură) cu 70—84 coroane. De ce nu s'a făcut și la acești speculanți, cari lucrează cu 150 de procente, control din partea mărinimosului primar? Se vede că la Abrud autoritățile nu se ocupă cu altceva numai cu organizarea muncitorilor dar speculanții pot face ce voiesc cu populația suferindă.

Socialiștii sub anatomă.

Preotul Gombos József din Abrud sat a pus sub anatomă (sub afurisenie) pe muncitorii organizați. A publicat pentru publicul socialistilor nu sunt români și nu voiesc România mare fiind cu ungurii.

D-l Gombos ca un gur cunoscute bine proverbial unguresc: „Ki hony éi, ugy itél”. („Tot omul judecă după cum face”). De aceea crede că și socialistii fac cum a făcut d-sa, care în 1916 avea alte păreri despre români și astfel de predici ținea în biserică. Când a intrat România în război a predicat că „noi nu avem trebuință să vie România, căci noi suntem mulțumiți cu soarta noastră sub dominația maghiară”. Ba mai mult. Decorat cu o primitivă pe nedrept dela regele Carol al României, a deșpus-o (în formă de refuz) la solgăbirău. Făind totuși internat la Sopron, a scris o scrisoare solgăbirăului în care scrie că el nu e român dovadă că îl cheamă Gombos József și că el a luptat mult și ca învățător și ca preot în interesul națiunii maghiare, rugând pe solgăbirău să-l scoată din internare căci el este pe nedrept internat.

In urma acestei scrisori a fost eliberat din internare. Scrisoarea se află în original la preotul din Abrud.

Iată cine vine să ne acuze pe noi că suntem dușmanii statului român și că ne înfrățim cu muncitorii de origine maghiară. Noi cari niciodată nu ne am identificat cu oligarhia feudală și șovinistilor maghiari, și din principii am luptat totdeauna contra asu' prirul de rasă și de clasă. Căci noi avem principii, nu ca d-l Gombos, care ține totuși cu cel mai tare și lovește în cei slabi. D-l Gombos ar face mai bine, dacă are un pic de cap, să nu ese cu el la soare, că se topește.

Protopopul Popovici și poligamia.

Protopopul din Abrud Petru Popovici despre care am mai scris în mai multe rânduri, nu s'a lăsat mai pe jos ca colegul său Gombos. El însă nu putea zice că socialistii sunt dușmanii României, căci ia văzut la Alba-Iulia cum au lucrat pentru unirea cu România. Dar a găsit el altă ponegreală. A spus că socialistii voiesc să aibe 10 femei și voiesc averea altora, făcându-i pe cei cu stare servitorii lor.

D-l protopop să întrebe poporul cine a ajuns de poveste cu femeile, nu popii? și cine trăiește din averile altora decât tot popii și cămătarii și cine au, la sate, servitori, tot popii și bogătanii, pe când socialistii își câștigă pâinea de toate zilele cu sudoarea feței lor, și nu cer altceva decât mai multă dreptate. Ați înțeles d-lor preoți? Basil Surdu.

Fondul electoral.

In vederea luptelor apropiate ce se vor da la alegeri tovarășii credincioși idealului ce-l urmărim semnează cu zel la fondul care va sprijini materialmente lupta.

Tovarăși! voi ați dovedit că sunteți mai credincioși idealului vostru ca clasa burgheză. Relativ la bogățiile lor și la sărăcia voastră ei n'au semnat atâta la împrumutul național cât ați semnat voi în câteva zile la fondul electoral. Dacă și ei ar trebui să jertfească ca noi pentru alegeri și nu li s'ar pregăti lupta din oficiile administrative, ei ar fi cei învinși și noi am fi cei învingători la alegerile acestea.

Mai sunteți câteva zile, mai subscrieți acei cari n'au subscris încă și trimiteți sumele adunate la centru.

Pentru fondul electoral au mai contribuit următorii:

Grupa minerilor din Lupeni	cor. 7000
Grupa minerilor din Aminoasa	4145
Grupa minerilor din Criștior	3402
Grupa minerilor din Abrud	1000
Constructorii din Lupeni prin Molnár Sándor	720
Minerii dela Nyugati Banya din Vulcan	400
Grupa minerilor din Egheris	30670
Gr. metalurgistilor din Petrla	282
Grupa minerilor din Lonja	18760
Mai multi tovarășii minerii din Vulcan	116
Stefan Todoromiu, reg. 1 vân.	30
Toma Botirlă	20
David Simion	10
Mihaiu Drăgoiu	10
George Crișan	10
Dumitru Trif	10
Cațița Petrișor	10
Saveta Trif	10
Vasile Mileșan	10
Pavel Simion	10
George Corșatea	10
Constantin Bălcăcianu	10
Varga Lajos	10
Iosif Vlad	10
Dumitru Savu	10
George Nechifor	10
Alexandru Dipșen	5
Ileana Mileșan	5
Marla Botirlă	5
Constantin Florea	5
Chirca Simțion	3
Nicolae Popa	3
Ioan Chirca	3
Ioan Bourel	3
Dumitru Veștemean	3
Ioan Ioan	3
Total	Cor. 17.787/30
Suma din urmă	21.807/25
Total general	39.594/55

Învățământul secundar în Transilvania.

In anul școlar 1919/20 vor începe în Transilvania cursurile la 37 școli secundare românești, și anume: 19 licee de băieți, 5 școli reale superioare, 5 licee de fete, 3 școli superioare de fete, 4 școli normale de băieți și o școală normală de fete.

Sediul acestor școli este:

1. Licee de băieți: Liceul „Mihaiu Viteazul” în Alba-Iulia, „Moise Nicoară” în Arad, „George Șincai” în Baia-mare, „Traian Doda” în Caransebeș, „George Bariț” în Cluj, „Andei Mureșan” în Dej, „Radu Negru” în Făgăraș, „Timoteiu Cipariu” în Iași, „I. Bășalâu”, „Coriolan Brediceanu” în Lugoj, „Emanuil Gozdu” în Oradea mare, „Aurel Vlaicu” în Orăștie, „Simion Mangiucă” în Oravița, „Mihail Eminescu” în Sătmăr, „George Lazăr” în Sibiu, „Dragoș” în Sighet, „Simion Bărnuțiu” în Șimleu, „Alexandru Papi Ilarian”, în Târgu-Mureș, „Regele Ferdinand” în Turda, și în Timișoara.
2. Școli reale superioare: la Arad, Brașov, Oradea-mare, Deva și Timișoara.
3. Licee de fete: Liceul de fete „Regina Maria” în Cluj, în Oradea mare, Sibiu, Timișoara și Arad.
4. Școli superioare de fete: la Brașov, Sighet și Târgu-Mureșului.
5. Școli normale de băieți: la Cluj, Deva, Sighet și Timișoara, și
6. O școală normală de fete la Cluj.

Resortul cultelor și instrucțiunii publice din Sibiu a numit, pe ziua de 1 Septembrie, la toate aceste școli profesori și profesoare.

Proletarii au în fața lor în toate țările unii și același interes, unul și același dușman, una și aceeași luptă; proletarii sunt în marea masă chiar din fire fără prejudecăți naționale și întreaga lor cultură și mișcare e esențial umanitară. Fr. Engels.

Reorganizarea secțiunilor partidului socialist.

Inainte de izbucnirea războiului mondial partidul socialdemocrat își avea, pe lângă organizațiile de breasle (sindicat) și secțiunile de partid bine organizate, cari țineau pe membri în curent cu politica și le dedeau educație științifică literară crescându-i pentru lupta politică și economică.

A venit însă năpasta: a izbucnit războiul mondial și aproape toți tovarășii noștri militanți și noi recrutați au fost duși pe câmpul de luptă pentru interesele dușmanilor noștri, și pentru a apăra bunurile capitaliștilor, ce le-au strâns dela poporul muncitor. Iar acasă n'au mai rămas decât femeile și copiii.

In urma domolirii crâncenului măcel, începeau a se arăta, ici-colea, câte un tovarăș de al noștri, cari văzând organizațiile lor nimicite, pentru a căror înflorire au sacrificat atât de mult, au început din nou munca grea de a reclădi organizațiile ruinate.

Același lucru s'a întâmplat și cu secțiunile de partid. Dar acestea, durere, nu se recrează nici în măsura cum se recrează sindicatele. Cauza este și neînțelegerea tovarășilor cari vorbesc diferite limbi, dar în primul rând este starea de asediu, care înăbușă orice mișcare politică dacă nu e condusă de guvern sau codițele sale sau de popi. Dar secțiunile partidului socialist sunt zăvoite. Este timpul cel mai suprem să se ridice odată această stare afurisită și să ni se dea și nouă posibilitatea a ne mișca politicește. Muncitorilor și țăranilor nu le dă nimenea educație politică. A lăsa să se desășure evenimentele politice fără a le tălmăci popoului, este ca și cum lași copilul să crească fără școală. Poporul neceresc politicește nu poate fi înălțimea chemării sale atunci când soarta sau împrejurările, născute din desvoltarea economică, îl va chema să-și spue cuvântul și să decidă asupra sorții sale.

Deci este în interesul general al viitorului ca să se dea libertate politică și culturală muncitorilor. Mai ales acum când ne aflăm la fața alegerilor. Secțiunile partidului socialist mai au menirea de a combate obiceiurile demoralizatoare, ca beția, cartoria, prostituția și furtul sau înșelătoria, atrăgând atenția muncitorului spre știință, literatură și artă. In secțiuni se face educația muncitorului, o educație ce nu și-o poate însuși în altă parte, caracterele și capacitățile aci se disting și scot la iveală oameni folositori statului și omenirei.

Deci nu e adevărat că se face anarhie, ci se combate anarhia prin educație. Nu se face nici un lucru care ar daună statului, din contra se aduc servicii statului.

Cerem autorităților să permită redeschiderea secțiunilor de partid cu caracter politic, iar tovarășilor le atragem atenția, că nepăsarea față de mișcarea politică nu mai poate dăinui. Pentru tot ce va urma din aceste restricțiuni arbitrate guvernul va purta toată răspunderea dacă nu ni se dă libertatea să dăm creștere muncitorimeii.

Secretarul Partidului

Cum să se facă plata pentru foile noastre.

Făcând poșta nici azi nu umblă regulat, ba în unele locuri nu primește bani, am hotărât ca banii pentru abonamente la „Tribuna Socialistă” să se facă în modul următor:

In fiecare comună abonații să-și aleagă un om de încredere pe care să-l însărcineze cu adunarea banilor dela abonații și să-i trimită administrației ziarului nostru prin banca „Albina”.

Dacă nu este poștă se duce la oraș la oricare bancă și depune banii așa. „A se trimite „Tribunei Socialiste” prin „Albina” Sibiu” suma cutare.

In comunele unde este un singur abonat acel abonat să facă abonații noi și banii să-i trimită după cum am scris mai sus, dar totodată să scrie prin epistolă, că a trimis atâția bani pentru cutare abonat vechiu sau nou, ca să le putem trimite gazeta înainte de a primi banii.

Toți acești oameni de încredere vor primi o recompensă de 10 la sută pentru osteneala lor, astfel cum vor lucra mai cu folos, așa le va crește venitul lor.

Aceiași lucru îl pot face casierii sindicatelor ori secțiunilor de partid, procentele li se va da și lor. Acolo unde se primesc bani la poștă se poate trimite cu poșta.

Administrația

Ziarul „Tribuna Socialistă” să nu lipsească din casa nici unui muncitor.

Jaures și războiul

Știți ce-i proletariatul? Sunt mase de oameni cari au dragostea obștească de pace și oroarea de război. (Cenzurat)

Dacă vom înlătura furtuna, nădăjduesc că popoarele nu vor uita și vor spune: „Trebuie să împiedecăm stația să mai iasă din mormânt la fiecare șase luni să sperie lumea”. Oamenii umani ai tuturor țărilor, iată opra de pace și dreptate pe care trebuie s'o îndeplinim!

(Din discursul ținut la Bruxelles cu puțin timp înaintea asasinării sale).

Mai întâi e un fel de încremărire și o revoltă vecină cu desnădejdea. Ce, la așa sfârșit ajunge mișcarea omenescă! La această barbarie se reîntorc optzeci de veacuri de creștinism, mărețul idealism (Cenzurat) o sută de ani de democrație!

Dar apoi constat că, cu toate acestea, forțele bune, forțele de viitor se împotrivesc deslăturii barbare. Orice s'ar întâmpla, aceste forțe de pace și civilizație vor eși mai mari din încercarea la care sunt supuse. (Din ultimul său articol) Socialismul.

Știri

— Revizorul școlărilor din Timișoara. Aflăm că Resortul de culte și instrucție publică a numit de revizor școlărilor la Timișoara pe protopopul de acolo Dr. Oprea. Întrebăm care a fost cauza acestei denumiri? Ori nu s'a găsit în tot Banatul un învățător vrednic pentru acest post? De ce nu s'a respectat dorința atât de justă și înțeleaptă a învățătorimeii, ca în funcția de revizor să nu fie numit altul decât numai învățător, care știe ce înseamnă pedagogia și care singur este în stare a coresponde unei asemenea chemări? Nu se poate gândi ca biserica să aibă și mai departe aceeași influență asupra școlilor și de aceea protestăm și noi împreună cu învățătorii din Banat împotriva denumirii protopopului Oprea de revizor școlărilor.

— Tov. George Grigorovici candidat la Iași. Partidul socialist din România a invitat pe tovarășul George Grigorovici, redactorul ziarului socialist „Vremea Nouă” din Cernăuți, să și depue candidatură la alegerile pentru Constituanta la Iași. Tov. Grigorovici a primit candidatură și acum figurează pe lista candidaților socialiști din Iași între tovarășii Dr. L. Gheleter, Gh. Tanase, I. Sion, Naghel-Tintă, C. Stoica și V. Ionescu. Este știut că tov. Grigorovici a fost deputat Bucovinei în Reichstagul din Viena de când s'au făcut primele alegeri pe baza votului universal în Austria.

— Rectificare. In Nr. 42 al „Tribunei Socialiste” am publicat Programul electoral al partidului socialist în care s'a strecurat o greșală de dipar însemnată. In ultimul pasaj al punctului 7 din program s'a cules din eroare: „Pentru a încuraja orice războiu în viitor”. S'a se citească: „Pentru a înconjură orice războiu în viitor, etc. Deci pentru a nu da ocazie la nici o confuzie, am făcut cuvenita rectificare.

— România va semnă tratatul de pace? O radiogramă din Lyon anunță că în cercurile Conferinței de pace persistă șvonul că România va semnă tratatul cu Austria, fără să mai formuleze vreo rezervă.

— Câți deputați trimite Ardealul în Constituanta? Transilvania, Bănatul și ținuturile ungurene vor fi reprezentate în Cameră prin 205 deputați și 82 senatori. Vor alege: Județul Alba-Iulia 8 deputați și 3 senatori, Arad 14 deputați și 6 senatori, Bichiș 2 deputați și 1 senator, Bihor 19 deputați și 8 senatori, Bistrița-Năsăud 5 deputați și 2 senatori, Brașov 4 deputați și 2 senatori, Caraș-Severin 17 deputați și 7 senatori, Cenad și Ciuc câte 4 deputați și câte 2 senatori, Ciojocna 11 deputați și 4 senatori, Făgăraș 4 deputați și 2 senatori, Hunedoara 14 deputați și 6 senatori, Maramurăș 9 deputați și 3 senatori, Mureș-Turda 8 deputați și 3 senatori, Odorheiu 4 deputați și 2 senatori, Sălajiu 8 deputați și 3 senatori, Sătmăr cu teritoriile din Ugoceea 14 deputați și 6 senatori, Sibiu 7 deputați și 3 senatori, Solnoc-Dobăca 10 deputați și 4 senatori, Târnava-Mare 6 deputați și 2 senatori, Târnava-Mică 4 deputați și 2 senatori, Timiș, Torontal 18 deputați și 7 senatori, Treiscaune 4 deputați și 2 senatori, Turda-Arieș 9 deputați și 3 senatori, Bucovina va trimite 27, iar Basarabia 90. România veche va alege 230 de deputați. Așadar țările desrobite vor da 320 deputați, iar Regatul vechiu 230. Laolaltă 552 de deputați.

— Ciocnire între trupele americane și bolșevici în Siberia. Serioase ciocniri au avut loc între bolșevicii ruși și trupele americane, însărcinate cu paza liniei ferate siberiene. Un mare tren sanitar american ce venia dela Omsk, a fost atacat de bolșevici, care l'au capturat în apropierea stației Pograniciana.

— Cum circula poșta în zilele noastre. Dacă poșta ar avea numai funcționari invalizi și n'ar merge cu trenul ci cu căruțe trase de cai schiopii, tot ar trebui să meargă mai repede ca cum merge acum. Primim unele scrisori ce vin de pe teritoriul Transilvaniei cu câte o întârziere de 10—15 zile. Asta n'ar fi așa lucru mare, dar se plâng cetătorii noștri din Valea Jiului că ei se cred cu totul excluși din lumea circulației sau că ei aparțin vreunei insule părăsite și numai din lună în lună le mai vine câte o știre din lumea mare. Se plâng că ziarul „Tribuna Socialistă” nu-l primesc regulat. De pildă în Lupeni au primit pachetele cu ziarele, din 31 Iulie, din 7 August și din 10 August au sosit toate odată la 17 August. Șapte pachete cu „Minerul” au sosit cu 15 zile după expediere. Ziarul „Socialismul” dela Nr. 146 până la 164 optzeci de numere, cari au apărut între 28 Iulie și între 15 August, le-au primit în ziua de 17 August. Vasăzică a trebuit 20 de zile dela București și 17 zile dela Sibiu ca să ajungă foile la destinație. Onor. direcțiune a Poștelor ne ar putea da o lămurire cum se face că foile se ajung una pe alta la poșta din Lupeni? și de ce se țin câte 10—18 numere fără să fie distribuite? Este neglijență sau rea voință?

— Femei — deputați. In adunarea națională germană dela Weimar se găsesc 37 femei deputați, dintre care 20 sunt socialdemocrate, 6 fac parte din partidul centrelui, 1 național-liberal, și celelalte afară de partide. Femeile acestea desfășoară o vie activitate și iau parte la toate desbaterele mai însemnate.

— Legea monopolului în Basarabia și Bucovina. Printr'un decret-lege puterea legii pentru administrarea și exploatarea monopolurilor Statului în vigoare în România, a fost întinsă și în cuprinsul Basarabiei și Bucovinei.

— Tarifa poștală mai nouă. Pentru mandate poștale se plătește: Până la 25 cor. 25 fil., 50 cor. 50 fil., 75 cor. 75 fil., 100 cor. 1 cor., 200 cor. 1.50 cor., 300 cor. 2 cor., 400 cor. 2.50 cor. și până la 500 cor. 3 cor. (Adausul adică: 20 fileri). Pentru scrisori: Cartă poștală 20 fil., scrisoare (până la 20 gr.) 20 fil., taxa de recomandare 50 fil., Bianchetă de telegramă 10 fil., telegramă, un cuvânt 16 fileri.

— Congresul socialistilor suedezi. Comitetul care a fost instituit în Iunie de către Congresul socialistilor suedezi al blocului stâng a lansat o invitație la Congresul muncitoresc scandinav semnat de partidul socialist stâng din Scandinavia, la care aceste partide vor trimite reprezentanții tuturor sindicatelor și altor organizațiuni muncitorești din Scandinavia, cu tendințe socialiste sau revoluționare. Congresul care va avea loc probabil la Stockholm la mijlocul lui Noemvrie va prepara o mai bună colaborare a partidelor revoluționare cu sindicatele. Următoarele teme principale vor fi tratate: 1. Organizațiile muncitorești scandinave și revoluția mondială; 2. însărcinările sindicatelor, metoda și scopul lor; 3. mișcarea sovietică și socializarea; 4. colaborarea interscandinavă.

— S'a sfârșit cu permisele de transport. Printr'o ordonanță a Resortului de comunicație cu ziua de 15 Septembrie transportul pe căile ferate române din teritoriul administrat de Consiliul Dirigent se declară liber de orice permis de transport. In zona militară, permisele de transport se vor înlocui cu permise de import respective export. Publicul va îndeplini la gările de îmbarcare numai formalitățile obișnuite în timpul dinaintea preluării pe lângă tarifele azi în vigoare.

— Ce despăgubiri va plăti Germania? Camera franceză a început discutarea clausurilor financiare ale tratatului. Klotz, ministru de finanțe a spus cu această ocazie că Germania va plăti Franței 433 miliarde în timp de 36 ani.

— Biroul Internațional al II-a s'a mutat iar la Bruxelles. O adresa a Biroului Socialist a celei de a doua Internaționale către Secretariatul Partidului socialist din România face cunoscut că ridicându-se cenzura militară în Belgia Secretariatul Biroului internațional s'a mutat iar la Bruxelles. Maison du Peuple. Reședința este provizorie, până la congresul internațional, care va avea loc la Geneva în Februarie 1920, când se va fixa definitiv reședința Biroului internațional.

— Un grav accident de cale ferată a avut loc între Montauban și Toulouse (Franța). Sunt 48 morți și 42 răniți.

— Revoltă albaneză în contra Italianilor. Din Viena se telegrafiază că revolta Albanezilor în contra Italianilor ia proporții. Mai multe garnizoane au fost atacate. La Castrati, aproape tot efectivul de 300 oameni a fost omorât. Intrării italiene au plecat din Valona. Albanezii au intenția să trimită delegați la Conferința păcii pentru a cere retragerea Italianilor și autonomia Albaniei.

— O ordonanță a Comandamentului militar din Transilvania. In înțelesul ordinului Comandamentului zonei de supraveghere Nr. 4231 orice persoană, societate sau artiști, cari doresc a ține o petrecere, întrunire sau spectacol, sunt obligați ca cererile să le adreseze cu 15 zile înainte de a avea loc acestea întruniri etc., la Comandantul Garnizoanei, arătându-se: 1. Cine provoacă intrunirea etc. 2. Scopul. 3. Locul. 4. Numărul persoanelor care vor participa (aproximativ). 5. Un program dacă are loc un concert, sărbare sau intrunire etc.

— O rectificare. Ni-se cere publicarea următoarelor: Va rog dați-mi voie, ca să răspund în câteva cuvinte la plânsoarea d-lui I. Bota apărută la știrile zicel în Nr. 40 al ziarului d-voastre. Noi putem dovedi ori și cui cu registrele noastre, că atât fotografia d-lui Bota cât și alte 23 fotografii și taxe de ale învățătorilor noștri, cu datul de 10/VII. a. c. Nr. 696 le am expedit Direcțiunii C. F. R. pentru acordarea favorului. Cum, cum nu fotografiile aceste nu le-am ridicat de acolo și reîntorcându-mă acasă le-am expedit imediat posesorilor. Din partea noastră deci făcându-ne deplin datorința nu putem fi acenzați cu neglijență; cu atât mai puțin cu alte lucruri la cari îi place să facă aluzie d-l Bota. Cu deosebită stimă: Marian Sasu, revizor școlărilor.

Poșta Redacției.

S. Duca. Lujog. Da, în privința asta suntem conservatori. Reînnoștem că războiul mondial ne-a împins cu veacuri înainte, dar ori câte servicii a adus prin asta omenirei, sunt nimicuri pe lângă jertfele grozave ce le-a cerut. Făcând o socoteală și comparând ceea ce a pierdut omenirea și ce a câștigat pe urma acestui război, vedem că pierderile au fost mult mai mari ca câștigul. Procesul prefacerii sociale venea și fără război, întârziat, dar venea. — I. Popescu. Domnii din Marele Sfat cari ne-au huiduit pentru că suntem dușmanii războiului, n'au făcut-o de dragul progresului ce l'au adus războiului și din interes eventual, ci au făcut-o din incoșveniență și din interes personal, căci ei știu, că acum fiind puterea statului în mâna lor, speră să posesionească ei în tulburare ce ocazie numai noi război, după cum au posesit cei dela conducerea statelor combătante în actualul război mondial.

Redactor responsabil: IOSIF JUMANCA
Editor: TIRON ALBANI
Proprietatea Partidului Socialdemocrat din Ardeal și Banat.

Conținut de: Subloc. Bucur.

Distictul Munteanu

23-26 Sibiu, Strada Căminădeli Nr. 28
Comuniții: orele 8—12 și 2—5.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de secretar la „Uniunea muncitorilor în fier și metal” se scrie prin acest concurs. Pot lua parte toți lucrătorii în fier și metal, cari corespond următoarelor cerinți:

- 1) Să fie membru de 3 ani al Uniunii,
 - 2) Să fie expert în afacerile administrative și bun organizator.
 - 3) Să cunoască limba română și maghiară în scris și cetit, cari știu și limba germană vor fi preferați.
- Dotățiunea secretariatului este de 1.400 cor. lunar, 800 cor. anual bani de chirie. Concursul vor fi înaintate cel mai târziu până la 27 Septembrie 1919, pe adresa „Uniunea muncitorilor în fier și metal” Sibiu, str. Rosenanger Nr. 14.

Copii de școală să primesc în cost

1-3 Pian în casă. Rosenanger 15.
Tiparul tipografiei W. KRAPPF, Sibiu, Str. Orenștii 10.